

Cơn Lạnh Đầu Năm 2015

Đầu năm 2015, miền Nam California đã được chào đón bằng một cơn lạnh dữ dội phá kỷ lục từ nhiều năm qua.

Sáng sớm ngày 1-1-2015, nhiệt độ tại phi trường Los Angeles xuống còn 36 F (2.2 C) đã vượt kỷ lục lạnh nhất 38 F (3.3 C) vào năm 1972. Tại Pasadena, nơi diễn ra cuộc diễu hành hoa hồng Rose Parade cơn lạnh 36 F này chẳng làm sồn lòng những người ái mộ vẫn lều vải, chần chiếu nằm ngoài đường với nhiệt độ gần tới mức đông đá, nhưng e ngại rằng những đóa lan trang trí trên máy xe hoa không biết có chịu nổi cơn lạnh có thể làm cho hoa chín nẫu ra hay không?



www.examiner.com

Cách đây 8-9 năm, một cơn lạnh bao trùm quận Cam làm cho cây cối nhất là những cây chuối quanh vùng Tiểu Saigon như bị người dội nước sôi. Những cây lan từ vùng nhiệt đới cũng chung một số phận, mầm non, nụ hoa bị thối nhũn, những cây hồ điệp Phalaenopsis thực là tội nghiệp như



bị luộc chín cả hoa lẫn lá. Những cây còn sống sót qua cơn lạnh nhưng nếu có vài giọt nước đọng trên lá, bị lỗ chỗ như châm kim hay bị bệnh nấm.



Phần lớn chúng ta đều nuôi lan ngoài vườn và khi mua lan ít khi chú trọng đến xuất xứ của cây lan, một điều tối ư quan trọng trong việc nuôi trồng, bởi vì lan mọc ở trong rừng hay trên núi cho nên khí hậu và thời tiết khác nhau. Có cây chịu được lạnh, có cây không và mức độ chịu lạnh cũng khác xa nhau, nên nhớ nếu lạnh dưới 55 F (12.8 C) nhựa cây sẽ đông lại, không di chuyển để nuôi cây. Tuy nhiên nếu ban đêm lạnh tới mức 45 F (7.2 C) một vài vài giờ cũng không sao vì ban ngày có nắng ấm chiếu vào nhựa cây sẽ loãng ra. Nhưng nếu lạnh tới mức 36 F (2.2 C) trong nhiều giờ cây lá có thể bị thối nhũn.

Những loài lan như: *Cypripedium*, *Pleione*, *Blettia*, *Cymbidium*, *Coelogyne*, *Paphiopedilum* chịu được lạnh hơn các loài: *Oncidium*, *Epidendrum*, *Dendrobium*, *Vanda* nhưng cũng còn tùy theo loài và nơi mọc. Thí dụ như *Cattleya* loại 2 lá có thể chịu lạnh tới 45 F (7.2 C) và cũng có những cây chịu lạnh tới mức đông đá cũng không hề hấn gì như: *Sophranitis coccinea*, *Cattleya loddigesii*, *Cattleya intermedia*, *Laelia gouldiana*, *Laelia anceps*, *Laelia purpurata* v.v.v...



Pleione grandiflora



Den. wardianum

Còn những cây mọc ở Á châu như *Sedirea*, *Neofinettia*, *Calanthe* ở Nhật Bản có thể chịu lạnh tới 35 F (1.7 C). Những cây Dendrobium thuộc nhóm Nobile như *Den aphyllum*, *Den nobile*, *Den wardianum* v.v... có thể chịu lạnh tới 40 F (4.4 C) nhưng những cây Dendrobium thuộc nhóm Phalaenopsis, Spatulata như: *Den antennatum*, *Den lasianthera*, *Den phalaenopsis* không chịu được lạnh dưới 50 F. Những cây Vanda coerulea hoặc những cây có màu xanh tím chịu được lạnh hơn những cây Vanda denisoniana hoặc những cây có hoa màu đỏ, màu trắng hay màu vàng.



Vanda coerulea



Vanda denisoniana

Nói chung phần đông các cây lan có thể chịu lạnh tới 45-50 F (7.2-10 C) nhưng không chịu được lâu ngày, vì vậy khi mùa đông tới, chúng ta nên chuẩn bị trước để tránh sự thiệt hại. Những cây lan còn nhỏ, nhất là những cây vừa mới mọc mầm hay đang ra nụ v.v.v, cần phải mang vào trong nhà hay nhà xe hoặc để trong bồn tắm.



Nếu mang tạm vào trong một thời gian vài ba ngày thì không sao, nhưng quá 2 tuần nên có thêm đèn, quạt và tăng thêm độ ẩm cho cây khỏi bị thui chột. Trước khi mang cây vào cần phải phun thuốc diệt trừ sâu bọ đã có sẵn trên cây, vì trong nhà khí hậu ẩm áp chúng sẽ sinh sôi nảy nở mau chóng.

Còn nếu để ở ngoài vườn, nên che bằng vải nhựa hay những tấm Planket mua ở Home Depot hoặc các tiệm bán hoa cảnh để tránh cho cây khỏi bị đông đá, gió lạnh v.v.v. Không nên dùng những tấm nylon trong suốt chừa kín những cây để ở ngoài nắng, vì ánh nắng làm tăng nhiệt độ làm cho cây bị cháy nắng. Tuyệt đối không tưới nước vào những ngày quá lạnh và vào buổi chiều.

Bài này đến tay các bạn tuy hơi muộn, nhưng mong rằng sẽ được lưu ý trước khi các cơn lạnh kế tiếp kéo đến.

Nguyễn hưng Yên

